

Fotografiet viser Røyken kirkes gamle vindfløy. Den ble montert i tårnet i året 1822 i forbindelse ned "røykenpresten" Christian Holsts 50-års jubileum som prest i Røyken. Initialene CXIVJ står for kong Carl 14. Johan. Bokstavene HG og IG står for kirkeeiernes navn, Henrich Grauer og Jon Gilhus. Vindfløya ble erstattet av en ny laget av røykenkunstneren Sverre Hennum i 1939. Den gamle er nå montert på veggen i kirkens våpenhus.

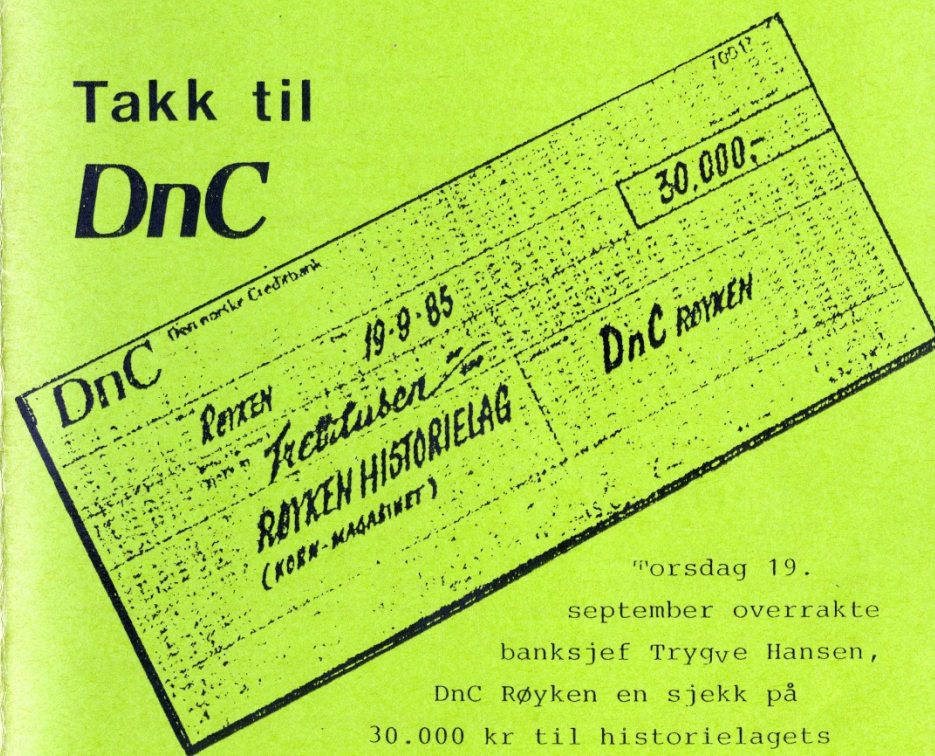
BYGDEMAGASINET

NR 2

OKTOBER

1985

Takk til
DnC

"torsdag 19.
september overrakte
banksjef Trygve Hansen,
DnC Røyken en sjekk på
30.000 kr til historielagets
kasserer Arne Johansen.
Pengene skal brukes til restaurering av
Kornmagasinet

Bygdemagasinet

Prestegårdsjordet 8, 3440 Røyken

Organ for Røyken historielag

Redaktør: Ole Sønju, Prestegårdsjordet 8,
3440 Røyken, tlf. 854138

Innhold

	side
Redaksjonelt	1
20-års jubileum	1
"Gutten i Røyken"	2-3
Vellykket tur til Oscarsborg	4
Kartskisse Drøbak-Askholmene	5
Kartskisse Nordre og Søndre Kaholmen	6
Den første kirkeklokka i Nærnes	7
Bygdetun på Hernestangen?	8-13
Nytt om Kornmagasinet	14
Bryggerhus sikret til bygdetun	15
Folketellinga fra 1801	15
Lokalhistorisk uke	16
Lokalhistoriske skrifter:	
Slemmestad kirke 1935-1985 - 50 år - .	17
Bok om Midtbygda skole	18
Årbok fra Asker og Bærum	18-19
Kart over Slemmestad	20
Nye medlemmer	nest siste omslagsside
Medlemskontingenten	nest siste omslagsside
Neste nummer av bladet ..	nest siste omslagsside
Røyken kirkes vindfløy fra 1822	siste omslagsside

(Redaksjonen avsluttet 20. oktober 1985)

Aller først vil jeg få takke for mange positive reaksjoner på lagets nye medlemsblad. Det er tydelig at det er behov for et slikt kontaktorgan innen laget.

Første utgave av bladet ble skrevet på redaktørens velbrukte reiseskrivemaskin. Og resultatet ble derfor ikke så bra som ønskelig var. Men en av bladets lesere mente at det kunne rettes på. Han lånte like godt ut en meget god elektrisk skrivemaskin til redaksjonen. Som dere ser er resultatet ikke uteblitt. Hjertelig takk til utlåneren. Fotos fikk heller ikke den beste gjengivelse med den trykkekunst vi har adgang til. Derfor har vi vært mer kritiske ved valg av billedmateriale denne gang.

Og til slutt: Har du noe på hjertet som angår lokalhistorien, så ring eller skriv til Bygdemagasinet.

Red.

20-års jubileum

Det var Røyken Bondelag som tok initiativet til stiftelse av et historielag i Røyken. 17. januar 1966 det holdt konstituerende møte på Høyenhall. 23 personer møtte og Røyken historielag ble stiftet med følgende interimstyre:

Hans Graff, formann

Odd Sandlund, sekretær og kasserer

John Lund, styremedlem

Fredag 17. januar 1986 blir dermed 20-års dagen for lagets stiftelse. Men på hvilke måte jubileet skal markeres er ennå ikke bestemt.

Ole

"Gutten i Røyken"

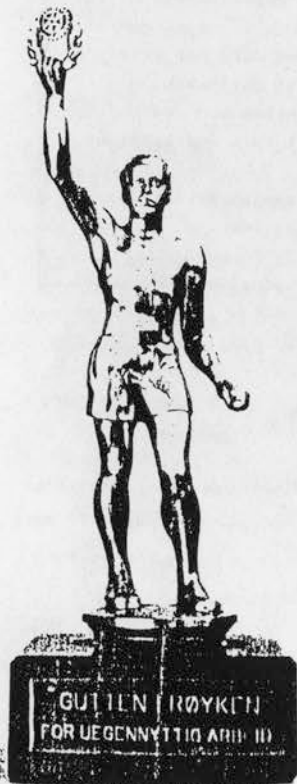
"Du får hedersprisen GUTTEN I RØYKEN for din store innsats med å ta hånd om bygdas historie".

Dette var ordene som ble brukt da Røyken historielags formann Bernt Bærem Svendsen torsdag 8. august ble overrakt denne høye utmerkelsen. Utdelingen skjedde under en festlig tilstelning på Høyenhall i regi av Røyken Rotary Klubb.

Prisen ble innstiftet i 1974 og er tidligere tildelt Harry Holm, Slemmestad, Frantz Frantzen, Spikkestad, Slemmestad Sanitetsforening, Peder Kirkerud, Slemmestad og Bjørn Ski, Dalbø.

Formannen i Samfunnstjenestekomiteen i Røyken Rotary Klubb, Per Olav Leren, forteller til Bygdemagasinet at det kom inn 5 forslag på kandidater. Selv om fler kunne være en pris verd, pekte Svendsen seg klart ut, sier Leren. Vi kan forøvrig tilføye at det er første gang en lokalhistoriker i Røyken er blitt en så høy heder til del.

Kriteriene som ble lagt til grunn for hedringen av Bernt Bærem Svendsen gjengir vi i sin helhet på neste side.

"GUTTEN I RØYKEN"
for uegennyttig arbeid

Forslag på kandidat til "GUTTEN I RØYKEN" 1985:
BERNT BÆREM SVENDSEN, SPIKKESTADVEIEN, 3430 SPIKKESTAD

Begrunnelse for forslaget:

BERNT BÆREM SVENDSEN HAR I EN ARREKKE VÆRT EN DRIVEDE KRAFT I ARBEIDET MED Å TA HÅND OM BYGDAS HISTORIE.

Særlig er Svendsen knyttet til arbeidet i Røyken historielag. Han var med på å stifte laget i 1966 og var viceformann fra 1969. Siden 1973 har han vært lagets formann.

I Røyken historielags årbøker har Svendsen vært en av de flittigste skribenter. På denne måten er mye verdifull lokalhistorie blitt tilgjengelig for menigmann.

Også innen Spikkestad Vel har Svendsen lagt ned et betydelig arbeid. Det var han som skrev velets 50-årige i 1975. Dette ble en fin bok på 127 sider, i realiteten en fullgod historiebok for stedet. For tiden arbeider han med en utvidet historiebok for Vestbygda, i velets regi.

Også innen idretten har han satt spor etter seg. Han var mannen bak historiestoffet i IL ROS' gedigne bok "Jubileumsminner". Denne ble gitt ut i forbindelse med lagets 60-års jubileum i 1979.

Svendsen har også utført et betydelig historisk registreringsarbeid i Røyken. Fra katalogen for "utførte registreringer av faste kulturminner i Norge" utgitt i 1977 kan leses:

- Minnesteiner og merker i fjell i Røyken
- Gamle stier, veier m.m. i Røyken
- Husmannsplasser m.m. i Røyken
- Diverse jordbruksminner i Røyken
- Minner om private kraftverk i Røyken
- Vannforsyningsanlegg, kloakk i Røyken.

Videre kan nevnes at Svendsen er en populær foredragsholder i foreninger og lag i bygda.

Svendsen arbeider også med kulturvern på fylkesplanet. Blant annet er han med i styret i "Foreningen til norske fortidsminnesmerkers bevaring, avd. Buskerud". En av hans store oppgaver er å verne om tidlogere tiders gode byggeskikk. Videre var han redaktør for Buskeruddelen av boka "Buskerud og Telemark i nær fortid" som kom ut i 1983.

Bernt Bærem Svendsen er nå pensjonist.

Vellykket tur til Oscarsborg

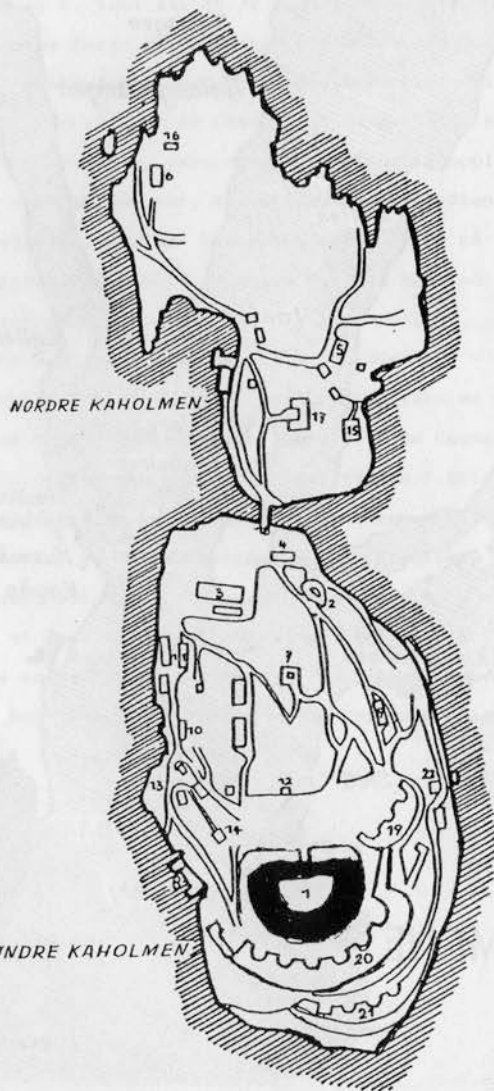
Torsdag 6. juni kl. 18.30 ble 34 av lagets medlemmer hentet med Oscarsborgs ferje på ferjestedet Slottet. Selvom de fleste av oss nok har seilt forbi Nordre og Søndre Kaholmen tidligere, hadde de færreste vært i land på festningen da dette jo er militært område. Turen ble derfor en interessant og minnerik opplevelse, ikke minst takket være guiden vår, kapteinløytnant Alf Stenseth. Hr. Stenseth er pensjonist, men har tjenestegjort i 25 år på festningen og kjenner dens historie i detalj. Han tok oss med både på det ytre og i det indre festningsområdet.

Etter å ha orientert om den eldre historie - og ha fortalt handlingsforløpet natten til 9. april 1940, fikk vi også anledning til å bese oss inne i festningen og høre litt om dagens virksomhet. (En moderne utdannings- og beredskapsinstitusjon.) Etter et besøk i den smakfullt restaurerte befalsmessen gikk turen forbi det gamle hovedbatteriet, som nå er tilholdsstedet for hovedvakten, til administrasjonsbygningen. Den er for tiden under ombygging og restaurering. Like ved finner vi også det eldste huset på Kaholmen, en tidligere skystasjon. Her ble en vellykket omvisning avsluttet - og hver deltaker fikk med seg en brosjyre som beretter om Oscarsborgs plass i krigshistorien.

Terje Martinsen

NORDRE OG SØNDRE KAHOLMEN

- 1 Festning
- 2 Hovedvakt
- 3 Kaserne
- 4 Kontor
- 5 Sykestue
- 6 Klesmagasin
- 7 Signaltårn
- 8 Friluftsbad
- 9 Gymnastikksal
- 10 El.verk
- 11 Skredderstue
- 12 Vannreservoar
- 13 Kull-lager
- 14 Arsenal
- 15 Torpedo-batteri
- 16 Verksted
- 17 Kommandantbolig
- 18 Bro
- 19 Østre batteri
- 20 Hovedbatteri
- 21 Søndre batteri
- 22 Offisersbolig

Den første kirkeklokke i Nærnes

Ved kongelig resolusjon av 10. februar 1900 ble bedehuset Bethesta i Nærnes tillatt omgjort til kapell.

I denne forbindelse forarte eieren av Søndre Bø gård ei klokke til bruk i kirketårnet. Det var den gamle stabbursklokke på Bø som ble kirkeklokke i Nærnes.

I 25 år gjorde Bø-klokke tjenesten i Nærnes før den ble erstattet av ei ny kirkeklokke.

Inskripsjonen på Bø-klokke viser at den er støpt hos Lars Hansen i Blakier 7. juli 1874. Så vidt vi har brakt i erfaring er dette den eneste kirkeklokke denne klokkestøperen har laget.

I dag er den gamle kirkeklokke kommet tilbake til Søndre Bø. Klokkas diameter nederst er 36 cm, og høyden er 33 cm.

Ole

Bygdetun på Hernestangen ?

Røyken kommunes eiendom Hernestangen ved Gjerdal består av ca. 28 mål. Foruten våningshuset, som er midlertidig utleid, finnes stabbur, låve, sidebygning et redskapshus/skjul og et eldre falleferdig grisehus. Kommunen har et utvalg i gang som skal vurdere fremtidig utnyttelse av eiendommen. Foreløpig er intet bestemt.

Historielagets styre var på befarung i 1983. I sommer fikk vi tilatelse av kultursekretæren til å lagre noe utstyr i bygningene. Vi har blant annet sikret oss et par av de eldste maskinene fra den nedlagte Hyggen Trevarefabrikk - og disse måtte vi finne en midlertidig plass til. Forøvrig har Hyggen-speiderne fått disponere noe plass i låven til sitt utstyr.

Hernestangen har tradisjoner som festplass. Vi synes at denne naturperlen ved Drammensfjorden bør komme allmennheten til gode - . Kanskje man kan tenke seg et slags bygdetun her - i aktiv bruk ?? -. Her kunne det bli plass til snekkerverksted, keramikkverksted, smie og mye mer. Den gamle bryggerhusbygningen fra Hajum kan kanskje settes opp her ?? (Bygningen ligger nå merket og lagret i låven på Hernestangen)

Det er viktig å ta stilling til fremtidig bruk og drift. Men enda viktigere er det at bygningene ikke forfaller. Historielagets styre har sendt brev om bl.a. dette til kommunen, og vedlikeholdssjefen har iverksatt reparasjonsarbeider.

Kultursekretær Dahlby har varslet et møte om fremtidig bruk av Hernestangen hvor foreninger og lag vil bli invitert. Dersom du har synspunkter på Historielagets engasjement i denne saken, ber vi deg ta kontakt med styret.

Terje Martinsen
sekretær

I Røyken og Hurums Avis

25. september 1985

finner vi denne annonsen --- >

**Røyken
kommune
Lag og foreninger**

inviteres til Hernestangen på Gjerdal i Hyggen tirsdag 1. okt. 1985 kl. 18.30.
Prosjektgruppa angående Hernestangen ønsker å få synspunkter/forslag til fremtidig bruk. Vel møtt!

Kultursekretæren

Representanter fra Historielagets styre deltok i befarungen og det påfølgende møte sammen med en lang rekke andre interessenter.

Allerede 9. oktober 1985 ble følgende brev sendt Røyken kommune:

*Røyken historielag
v/sek. Terje Martinsen
Søndre Stokker
1580 Heggedal*

Røyken, 9/10 -85

Røyken kommune v/ark. G. Grundt

Fremtidig bruk av Hernestangen

Røyken historielag var representert på befarung og møte 9/10-85 i Gjerdal.

*Styret i historielaget kan tenke seg flg. løsning:
Vi mener at både friluftsinnteressene og pusket om et bygdetun bør tilgodeses på Hernestangen, dog slik at det i reguleringsammenheng ikke settes faste grenser for "grønt" og "brunt". Den eksisterende*

bebyggelsen og det nærmeste området omkring bør
nøktignok danne kjernen i bygdetunet, men det må
gis anledning til en utvidelse i fremtiden dersom
behovet og bruken av området tilsier det.

Vi mener at hovedbygning, låve, sidebygning
og stabbur skal stå. Brisehuset og skuret rives.
Høylåven bør disponeres til lagerplass, men
fjerdelen til toiletter.

Røyken har lange tradisjoner med ulike
håndverks- og småindustrivirksomhet. Vi har f.eks.
en ca 400 årig ubrutt tradisjon med sagbruksdrift.
Selvom denne tidligere var knyttet til vassdragene,
mener vi at f.eks. en enkel overbygget
sagbeuk med pirkelsag bør finne sin plass her.
„Brisehusstomta“ kan egne seg godt.

En snie og et snekkerverksted bør det også
avsettes plass til. Dessuten bør bryggerhuset fra
Hajum (ca 200 år gammelt) settes opp. Det inneholdt
foruten bryggerhus også en drengstue.

Bygningene behøver ikke stå som rene museale
gjenstander - de bør kunne brukes f.eks. til kurs-
virksomhet, på kulturdager, til demonstrasjoner
o.l. [Vi går i denne forbindelse oppmerksom på
det årvisse arrangementet „Gammelvala“ i
Brunskog utenfor Arvika i Sverige. Der demonstreres
hver sommer mer enn 30 ulike håndverk fra

våre aldeforeldres tid for tusener av skuelystne.
Tiltaket er i så måte forbillig.]

Området ved flaggstengene kan bli en fin ute-
stene plass. Kanskje man kan bygge et enkelt og
diskret sceneanlegg ---?

Det bør være to adkomstveier til steneplassen:
En kjørbær vei (for eldre/funksjonshemmede) som
følger nåværende trasé vest for bebyggelsen, og
en gangvei gjennom tunet.

Når det gjelder utnyttelsen av nåværende
bygninger, kan vi tenke oss at vi inntil videre
får disponere låven som lager. Salen i side-
bygningen bør kunne bli f.eks. snekkerverksted.
(Vi har allerede fått lagret et par intakte maskiner
fra den nedlagte Hyggen Trevarer på Hønestangen.
Dessuten har vi endel gammelt verktøy og en
tredelebeuk) I sidebygningens 1. og 2. etg
er det innredete rom. Disse kan f.eks. brukes
til spiserom/møterom - eller kanskje verksted
for en (kunst)håndverker ---. Stabburat bør
kanskje speiderne få hånd om og ansvar for.
Fordi vi har behov for et kaldt lager til
jordbruksredskaper o.a., mener vi at det vil
være hensiktsmessig å oppføre nytt vognskjul
i tilknytning til låven (der hvor skuret nå står).
Vognskjulet bør oppføres på enkleste måte - og
stilmessig harmonere med den øvrige bygnings-

massen.

Vi ser det som viktig at stedet blir brukt til ulike kultur- og friluftsarangementer. Det bør være rom for mange foreninger/lag på et slikt sted.

Når det gjelder selve istandsettingen og driften, mener vi at kommunen må være seg sitt ansvar bevisst. Frivillig innsats og bidrag bør tilstrelles, men hovedansvaret for en forsvarlig drift og vedlikehold må kommunen pålegges. Det er vel tvilsomt om en av kommunens etater selv kan påta seg en koordinerende oppgave. Vi ber derfor prosjektkomiteen vurdere opprettelsen av en stiftelse der både Røyken kommune og foreninger/lag er representert. En forutsetning bør imidlertid være at et slikt organ får økonomisk handlefrihet (en slags minste-garanti). Dette innebærer:

1. Kommunen gir tilskudd til

istandsetting av eksisterende bebyggelse og utvidelse av byggetanget.

2. Kommunen yter årlige driftstilskudd.

Vi regner med at en reguleringsplan - og en innstilling fra prosjektkomiteen vil foreligge på vårparten 1986. likevel vil vi foreslå at man allerede nå vurderer å avsette midler til istandsetting, og at disse midlene

inntil videre disponeres av vedlikeholdsavdelingen. Dessuten bør det avsettes midler til et byggetanfond hvert år fremover inntil utarbeidete planer settes ut i livet. Parallelt med dette bør man selvsagt forsøke å skaffe tilveie penger fra andre offentlige organer - og fra private.

En viktig forutsetning for vellykket drift og vedlikehold er at det bor folk på stedet. Hovedbygningen må avsettes til bolig for vaktmester/tilbysvakt/bestyrer/(kunst)håndverker e.l.

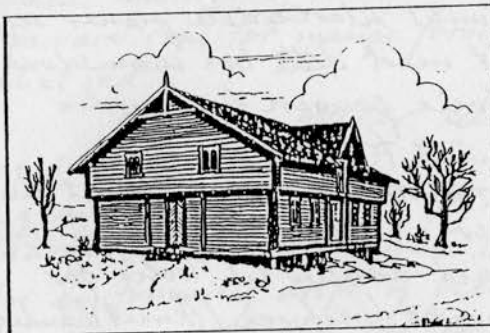
med hilsen for historielaget

Martinsen

Nytt om:

KORNMAGASINET

Vi besøkte Kornmagasinet lørdag 19. oktober for å se på fremdriften i restaureringsarbeidet.

På dette tidspunkt var gavlen mot vest ferdig restaurert, d.v.s. at råttne planker var skiftet ut med nye, stikkbjelker var byttet og ny "konge" samt vindskier var på plass.

Byggmester Gunnar Fjeld og hans folk har utført det meste av arbeidet.

I østgavlen av huset var en dugnadsgjeng på 5 mann fra historielaget i full sving med å rive de råttne delene av veggen i 2. etg. Det er meningen at Fjeld skal ta fatt på restaureringen av denne veggen omgående.

Innen vinteren kommer er det meningen å få lekta taket og få lagt på stein igjen. Dermed skulle timeplanen holde selv om man er noen uker etter skjema.

Mange røykenbøringer har bidratt med leveranser av forskjellig slag. Arne Bøe har levert trelast, så som lafteplank m.v. - alt etter spesialbestilling. Et lagsmedlem har skaffet isolasjon, papp, spiker m.v. til meget gunstige priser. Gunnar Grette har levert vinduer.

Mange gaver er også kommet inn. Hans Graff har bidratt med vindskier, Trygve Andreassen med bunnsvill, mens Reidar Øye har skaffet stilasmaterialene. Trygve Andersen har gitt ferdige utvendige gerikter.

Mange har tilbudt laget takstein gratis. Og man har sagt ja takk til et tilbud fra Jens Rasmussen som er nær nabo til Kornmagasinet.

Lagsmedlemmene har lagt ned en betydelig dugnadsinnsats. Men stort sett blir det stor belastning på en liten kjerne av medlemmer.

Derfor kjære leser:
legg neste
- tur til Kornmagasinet.

Der er du hjertelig velkommen

Ole

Bryggerhus sikret til bygdetun

Historielaget har overtatt den gamle bryggerhusbygningen på Hajum gård av Peter Baarsrud.

Bryggerhusbygningen har vært ombygd en rekke ganger gjennom årene. Men det er bare den eldste delen av huset som har historisk verdi. Denne delen er på ca. 50 m², er oppført i laftet tømmer og delt i to rom. Det ene rommet er isolert til boformål, mens det andre er bryggerhus med steingulv og stor bakerovn. Denne delen av huset er trolig omkring 200 år gammel.

Huset ble tatt ned på dugnadsbasis i løpet av en langhelg av 6-7 mann fra historielaget. Maskinell hjelp av Peter Baarsrud og Olaf Skryseth kom også godt med.

Nå er alt tømret merket og kjørt til Hernestangen hvor det er midlertidig lagret i kommunens låve.

Noen stokker var råttne og må erstattes av nye når huset skal gjenreises. Kanskje en eller annen av lagsmedlemmene forærer noen tømmerstokker til formålet?

Ole

Folketellinga fra 1801

I Røyken historielags årbok for 1983 finnes en opplisting over kildeskrifter som kan være nyttige for dem som er opptatt av slekts- og lokalhistorie i Røyken. Her er også folketellinga fra 1801 nevnt.

Dette er i realiteten den første nominative folketelling som er foretatt i Norge. Det vil si at den er basert på nøyaktige oppgaver over hver enkelt navngitt person i landet.

Først i de senere år er alt grunnlagsmateriale for hele landet bearbeidet på EDB. Materialet kan skaffes på prestegjeldsnivå. Det finnes sortering både på grunnlag av gårdsnavn og på person-fornavn. Vi kan f.eks. kjøpe en utskrift av denne folketellinga for "Røgen Sogn under Buscherud Amt". Det er bare å ta kontakt med: 1801-prosjektet, Historisk institutt, 5014 Bergen - UNIV.

Hvis du bare er interessert i opplysninger om f.eks. en enkelt gård i Røyken og dens beboere kan du også ta kontakt med Bygdemagasinet. Redaksjonen er i besittelse av en utskrift for "Røgen Sogn".

Materialet er også tilgjengelig i biblioteket i Røyken rådhus.

Ole

Lokalhistorisk uke

Bibliotekene i Nedre Buskerud tok i år initiativet til en lokalhistorisk uke i dagene 23.-28. september. Utgangspunktet var at det hele skulle skje i nært samarbeide med historielagene.

I Røyken la hovedbiblioteket og historielaget opp "uka" med en spesiell utstilling av historiske fotos og kart m.v. i rådhuset. Denne sto oppe hele uka. Mandagskvelden var det demonstrasjon av leseapparat m.v. for studier av kildemateriale på mikrofilm. Biblioteket har både kirkebøker, tingbøker, pantebøker, panteregister og folketellinger for Røyken innlest på mikrofilm.

Onsdagskvelden var lagt opp som foredragskveld. Forfatteren Gøthe Gøthesen, bosatt i Asker, kåserte og viste lysbilder om isdrift og iseksport i Norge. Dette var et program midt i blinken for røykenbøringer. For det er et faktum at Røyken gjennom alle år var fylkets største iseksportør.

Gøthesen arbeider for tiden med bok om emnet isdrift og iseksport. Og han hadde et vell av kunnskaper og billedmateriale å øse av. Ifølge Gøthesen var det fra Kragerødistriktet at iseksporten startet for alvor i Norge omkring 1840. Mange tjente svært gode penger på denne gesjeften som varte i ca. 100 år. Da tok moderne kjøle- og fryseteknikk over.

I biblioteket var det også utstilt et utvalg av isredskaper denne kvelden. Disse ble brukt til isvirksomheten i Røyken til ut på 1950-tallet. Regnskapsbøker m.v. fra isdriften vakte også interesse. Alt dette var utlånt av Kolsrud på Høvik gård.

På Høvik var man blant de siste som drev i denne virksomheten i Røyken. Det meste av isen derfra ble skipet ut fra Isberget like nord for badeplassen på Høvikvollen og gikk til den svenske vestkysten. Ifølge regnskapsbøkene var det ca. 20 timers jobb å laste opp ei vanlig isskute.

I juli 1934 f.eks, gikk det hele 14 skutelaster med is fra Høvik. Dette var stort sett mindre lastebåter. M/S "Admiralen" gjorde 6 turer i denne måneden, M/S "Margø" 2, M/S "Kronan" 3, M/S "Ellen" 1, M/S "Ingeborg" 1 og M/S "Laura" 1 tur.

Et 30-talls tilhørere hadde funnet veien til rådhuset for å høre om isdriften. Dette ble en riktig hyggelig kveld hvor også diktlesning av fru Dybvik samt kaffeservering hørte med. Forøvrig fikk ikke lokalhistorisk uke den helt store oppslutningen, muligens på grunn av lite forhåndstale.

SLEMMESTAD KIRKE 1935-1985 50 ÅR

50-års jubileet for Slemmestad kirke ble markert med bl.a. en stor jubileumsfest på selveste innvielsesdatoen 25. august. Og ikke bare det. Man har også gitt ut et jubileumsskrift. Dette har Gustav Kirkerud, mangeårig kirketjener i Slemmestad, skrevet og redigert. Og en riktig fin liten bok er det blitt, trykket på fint papir og med fargetrykk på omslaget.

Kirkerud går tilbake til året 1916 da Slemmestad Indremisjon ble stiftet. Det var fra denne tid det økonomiske grunnlaget ble lagt for den kirken som ble innviet nesten 20 år senere. Men det ble sementfabrikkens store bidrag som for alvor fikk fart på byggeplanene. Kirkerud har fått med mange interessante detaljer. Tomta f.eks. ble gravet ut for håndkraft til en pris av 2,70 kr pr kubikkmeter.

Beretningen har også et rikt billedmateriale fra den eldste tid opp til i dag. Ellers er det imponerende å lese om den store frivillige innsats som ligger bak kirke- og menighetsarbeidet i Slemmestad.

Jubileumsskriftet er trykket i et opplag på 1 000 eks. og prisen er 20 kr. Det selges i DnC-banken i Slemmestad og på prestekontoret.

Gustav Kirkerud:

Slemmestad kirke 1935-1985 - 50 år -
39 sider, 28 fotos, pris 20 kr
Utgiver: Slemmestad og Nærnes
menighetsråd
Sats og trykk: Gunnar Kristiansen,
Røyken.

Bok om Midtbygda skole

I disse dager er det 30 år siden Midtbygda skole i Røyken ble tatt i bruk. Skolens rektor Inger Mari Sageng er ikke snauere enn at hun har satset på å markere jubileet med en bok om skolen.

I denne tar man for seg skolens historie i Røyken så langt tilbake de skriftlige kilder kan berette og da med spesiell vekt på den del av bygda som i dag er Midtbygda skolekrets. Ole Sønju har tatt for seg historien frem til skolen ble tatt i bruk i 1955. Mens fru Sageng har beskrevet det vesentligste av den nyere historie.

Boka blir i albumformat (A4) og solid innbinding med gulltrykk. Navn er ennå ikke bestemt, men boka vil foreligge i løpet av november måned. Den kan bestilles fra Midtbygda skole, 3440 Røyken og prisen er 60 kr.

Dette må være en alle tiders julegave til dem som har vært elever ved skolen opp gjennom årene.

Inger Mari Sageng og Ole Sønju:
Midtbygda skole
Albumformat (A4), pris 60 kr. innb.
Trykk og innbinding:
Gunnar Kristiansen, Røyken.

Årbok fra Asker og Bærum

Asker og Bærum historielag har nylig gitt ut sin årbok som er den 26. i rekken av lagets skrifter. Dette er en riktig fin bok på 107 sider trykket på meget godt papir.

Det blir for omfattende å omtale alle de 18 varierte artiklene som har fått plass mellom permene. Men vi nevner 2 som har nær tilknytning til Røyken. I en 4-siders artikkel beskriver Terje Martinsen fyrstikkfabrikken på Heggedal, eller Christiania Tændstikkfabrik, som var bedriftens riktige navn. Bedriften ble etablert i 1875, altså like etter at jernbanen var tatt i bruk. Men virksomheten varte bare et par tiår.

I en annen artikkel beskrives Røyken historielags årbok for 1983 sammen med foto fra Stordammen. (Vi gjengir denne beskrivelsen)

Boka har i det hele mye godt stoff og vi anbefaler våre lesere å anskaffe den. Den kan bestilles direkte fra laget: Hanevoldvn. 22, 1370 Asker. Den kan også fås gjennom bokhandel.

PÅ KJENTE STIER MED RØYKEN HISTORIELAG

Røyken Historielag er en aktiv forening. Stort sett annet hvert år kommer en fyldig årbok. Hittil er utkommet 1970, 71, 72, 76, 80, og 83. Jeg har sett dem tilsalgs hos vår lokale bokhandler, ellers kan de bestilles hos *Bernt Bærem Svendsen*, 3420 Spikkestad. Spesielt i skrift nr. 6, årbok for 1981/83, føler vi oss på hjemmebane.

Svendsen og *Harald Kjekstads* artikler om en middelaldersk grenseoppgang mellom Asker og Røyken — og om alle de kostlige navnene rundt om i dette området som vi kaller Kjekstadmarka enten det tilhører Dikemark eller gårdene i Lier, men vesentlig Kjekstad, er rene perler.

Asker Skiklubb og Idrettslaget ROS (Røyken og Spikkestad) har jo for lengst «okkupert» området, har bekostet og bearbeidet en grundig kartlegging. Resultatet er blitt et nydelig, detaljrikt kart i målestokk 1: 25.000 i farger. Her kan vi følge både *Svendsen* og *Kjekstad* fra de eldste tider, fra 1408 frem til dagens morsomme og pussige navn i marka. Kjekstad har krydret navnene med artige episoder både fra freds- og krigstid.

I samme skriftet finner vi en godt bearbeidet artikkel av *Terje Martinsen* om Grodalsmølla eller Stokkermølla i krig og fred. Her er både dokumenter og livlige erindringer fra Kristian Stokker medvirket til det gode resultatet. Dertil kommer de fine fotografiene fra denne mølle og sag, som fikk sitt driftsvann fra Gjellumvannet i Heggedal. Bedriften har gjennom tidene hyppig blitt brukt av Askers bønder på Røyken-siden av bygda.

Erik Andresens artikkel om etableringen av sementfabrikken på Slemmestad 1888 og fremover til 1913 er bedriftshistorie på det beste. Jeg nevner denne artikkel fordi så mange Asker-folk, spesielt heggedølinger hadde sitt arbeide på Slemmestad og også satte sitt preg på arbeidernes foreningsliv der ute.

Skriftet er ladet med mere stoff, men jeg nøyer meg med å nevne disse fire hovedtemaer. De er så Asker-befengt at man kunne ha lyst til å kopiere dem i vårt skrift. Men hvorfor ikke kjøpe Røyken-skriftet direkte? Her vil iallfall Askeladden-deltakere bli beriket med morsomt tilleggstoff på sin årlige jakt etter orienteringsposter i dette varierte, men «uregjerlige» terrenget.

Red.

